

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 15.03.2006
Sayı : 278

10/348 - 19833/50267

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dünya fındık üretiminin %75'ini, ihracatının ise yaklaşık %80'ini gerçekleştiren ülkemizde FINDIK açısından bugün ve yarını etkileyecek acil çözüm bekleyen sorunlar bulunmaktadır. Üretim, pazarlama, fiyat oluşum mekanizmaları ve katmadeğer arttırıcı yönde politikaların belirlenmesi gerekmektedir.

Uluslararası ticari rekabet bakımından önemli yere sahip FINDIK başlığında, ulusal menfaat ve üreticilerin kazanımlarını arttıracak yönde kısa ve uzun vadede stratejik planlamalara ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu amaçla, Anayasa'mızın 98., içtüzüğün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Bihun TAMAYLIGİL
İstanbul Milletvekili ve
25 Milletvekili

GEREKÇE

Fındık üretimi için uygun ekolojik koşullara sahip birkaç ülkeden biri olan Türkiye, dünya üretiminin % 75'ini, ihracatının % 80'ini gerçekleştirmektedir. Türkiye'de yaklaşık 600 bin ha alanda üretilen fındık doğrudan ya da dolaylı olarak 8 milyon insanı ilgilendirmektedir. Türkiye'nin, diğer fındık üreten ülkeler arasında, fındığımızın üstün kalitesi nedeniyle seçkin bir yeri olup, üretim ve ihracatta liderliğimiz sürmektedir.

Fındığın meyvesinden odununa kadar tüm aksamından yararlanılmaktadır.

Ülkemizde kabuklu fındık rekoltesi son 5 yılda ortalama 500 bin tondur. 2004 yılındaki don felaketiyle rekolteye yaşanan hızlı düşüş, Türkiye'nin dünya üretimi içindeki payının yüksek oluşundan ötürü, fındığın uluslararası fiyatını artırmış; ihracatın miktar olarak azalmasına rağmen, ülkeye kazandırılan döviz son 5 yılda 682 milyon dolardan 1,5 milyar dolara çıkmıştır. 2005 yılı ürünü ihracatı devam etmekte olup, 1,3 milyar dolara ulaşmış ve sonuçta 2 milyar doları aşması beklenmektedir.

80 bin tona yakın olan iç tüketimi arttıracak tanıtım kampanyalarının, ürün çeşitlendirilmesi ve kalite artırımına ilişkin etkin çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Fındık yaklaşık 90 ülkeye ihraç edilmektedir. Ayrıca büyük potansiyel Pazar olanağı bulunduğu da görülmektedir. Özellikle ekonomik gelişme gösteren Asya ve Uzakdoğu ülkelerinde fındığın ham maddesi olduğu ürünlere karşı oluşan talep artışı, fındığa olan talebin artışında da önemli rol oynayacaktır.

400 bin dolayındaki fındık üreticisi ailenin geleceği açısından tutarlı bir uygulama görülmemekte; Ülkemiz için petrol değerinde olan fındık, ulusal politika eksikliğinden belirli çevrelerin siyasi ve sermaye güçlerinin etkisinde kalmakta, geleceği büyük bir belirsizlik yaşamaktadır. Tarım ürünleri ihracat gelirinin üçte birini, toplam ihracat gelirimizin kırkta birini oluşturan fındıkta üretimden pazarlamaya her aşamada kontrollü ve katma değer sağlayan her birimin gelirini artırıp istikrarlı kılacak politikalara ihtiyaç vardır.

Türkiye, dünyanın en büyük fındık üreticisi ülke olmasına rağmen, fındık borsası Almanya'da Hamburg kentindedir. Sağlıklı ve uluslararası etkin güçlerden arındırılmış fiyat oluşumu için borsa Türkiye'de kurulmalıdır. Ayrıca üreticinin depolama ihtiyacı için lisanslı depolama sistemi başlatılmalıdır.

Tarımda üretici güç birliği ve organize fayda yaratımı açısından Birliklerin önemi yadsınamaz. Siyasi otoritelerin Birlikleri yok etme amaçlı eylemlerde bulunmak yerine üretim aktörlerini güçlendirecek uygulamalar içinde yer almaları gerekir. Son dönemde özellikle fındıkta yaşanan gelişmeler üreticiyi cezalandırma şekline dönüşmüştür. Yaşanan don felaketinden sonra üreticiye yasal olarak ödenmesi gereken 298 trilyon TL'nin ancak 46 trilyonu ödenmiş olup kalan 252 trilyon çiftçinin devletten alacağı olarak bekletilmekte ve ödenmemektedir.

FİSKOBİRLİK'çe arz-talep dengesi dikkate alınarak açıklanan 2005 yılı ürünü fındık fiyatı üreticinin yüzünü güldürmüş, ancak daha sonra devreye giren etkin güçlerin oluşturduğu baskı üreticiyi ağır bir çıkmaza sokmuştur. Fındık üreticisi çözüm beklemekte, sesinin artık duyulmasını istemektedir.

Ortaya çıkan uygulamalar fındık üreticilerinin temsilcisi olan FİSKOBİRLİK'e karşı diğer birliklerden farklı yaklaşımların sergilendiğini göstermektedir. Hibe değil, Destekleme Fiyat İstikrar Fonu'ndan kredi isteyen FİSKOBİRLİK'e tüm başvurularına rağmen yanıt bile verilmemiş; serbest koşullarda tüzel kimlik kredi kullanım şartlarını yerine getirmesine rağmen, kredi sağlamasında karşısına türlü engeller çıkarılmıştır. Böylece fiyat üzerinde manipülatif ve spekülatif eylemlere olanak yaratan gelişmelere zemin hazırlanmakta; sonuçta en büyük kaybı yaşayan üretici olmaktadır.

Tüm bu gerçekler, "Türkiye'de üretim, pazarlama, fiyat oluşum mekanizmaları ve devlet sorumluluğunu ortaya koymak" amacıyla gerekli araştırmaların yapılıp fındığın bugünü ve geleceği için alınması gereken önlemlerin belirlenmesine ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

- 1.- Bihlun TAMAYLIGİL- İstanbul
- 2.- Haluk KOÇ- Samsun
- 3.- İlyas Sezai ÖNDER- Samsun
- 4.- İdris Sami TANDOĞDU- Ordu
- 5.- Şevket ARZ- Trabzon
- 6.- Mehmet IŞIK- Giresun
- 7.- Kazım TÜRKMEN- Ordu
- 8.- M. Akif HAMZAÇEBİ- Trabzon
- 9.- Yılmaz KAYA- İzmir
- 10.- Gökhan DURGUN- Hatay
- 11.- Mustafa Erdoğan YETENÇ- Manisa
- 12.- Ali Kemal KUMKUMOĞLU- İstanbul
- 13.- Abdurrezzak ERTEN- İzmir
- 14.- Enver ÖKTEM- İzmir
- 15.- Gürol ERGİN- Muğla
- 16.- Hüseyin EKMEKÇİOĞLU- Antalya
- 17.- Yücel ARTANTAŞ- Iğdır
- 18.- Atila EMEK- Antalya
- 19.- Halil TIRYAKİ- Kırıkkale
- 20.- V. Sinan YERLİKAYA- Tunceli
- 21.- Rasim ÇAKIR- Edirne
- 22.- Erdal KARADEMİR- İzmir
- 23.- Mehmet BOZTAŞ- Aydın
- 24.- İsmail ÖZAY- Çanakkale
- 25.- Mehmet Mesut ÖZAKCAN- Aydın
- 26.- Özlem ÇERÇİOĞLU- Aydın